

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Ulusal Emisyon Ticaret Sistemi

Hüseyin AYZAZ
İklim Değişikliği Uzmanı
Karbon Fiyatlandırma Dairesi Başkanlığı

15 Ekim 2024

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAŞKANLIĞI

1. Emisyon Ticaret Sistemine İlişkin Genel Bilgiler
2. Kurgulanan Ulusal Emisyon Ticaret Sisteminin Özellikleri
3. ETS – SKDM İlişkisi

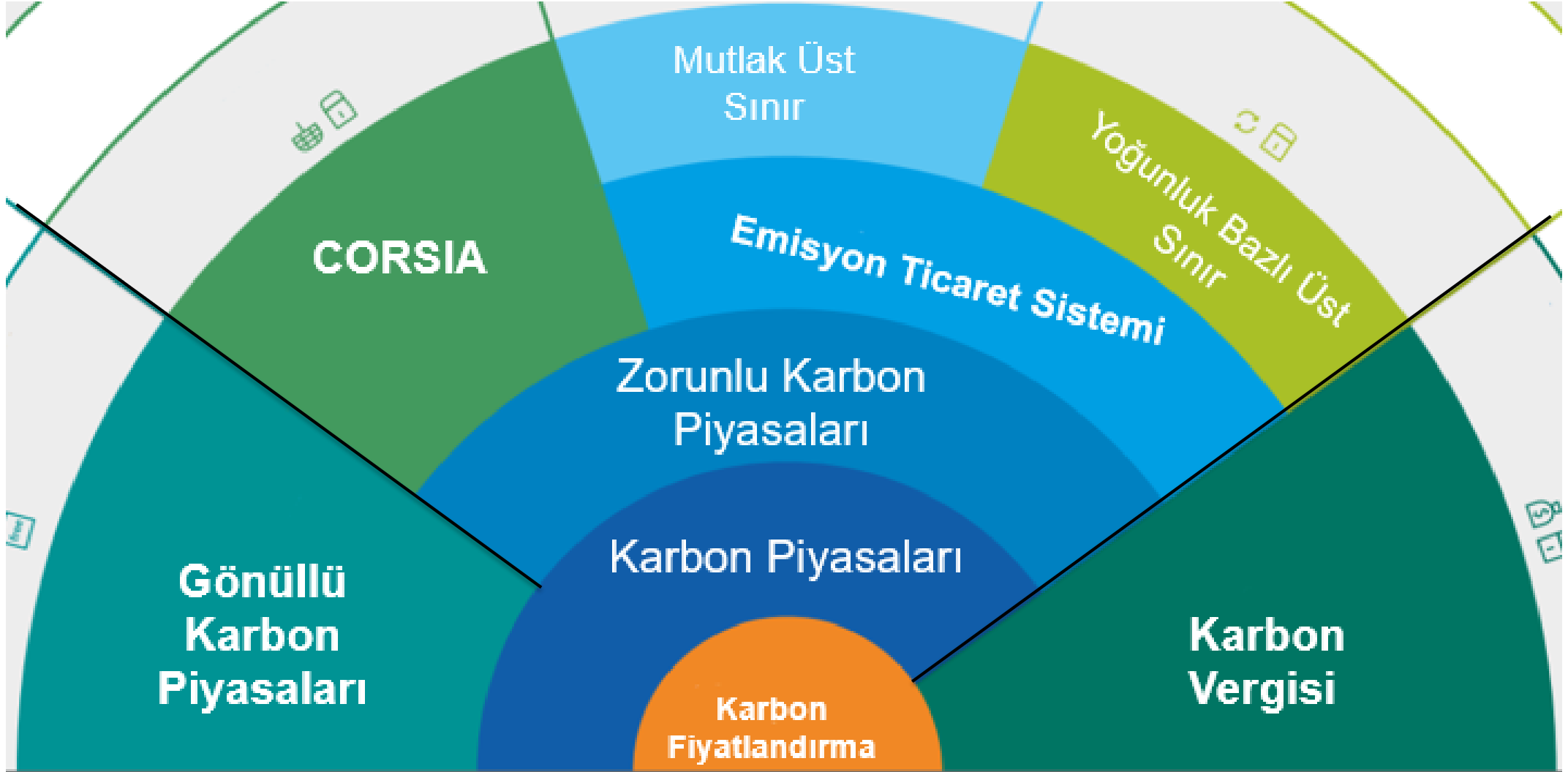
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Emisyon Ticaret Sistemine İlişkin Genel Bilgiler

Karbon Fiyatlandırması Tipolojisi: Tek Bir Hedefe Ulaşmak için Farklı Araçlar

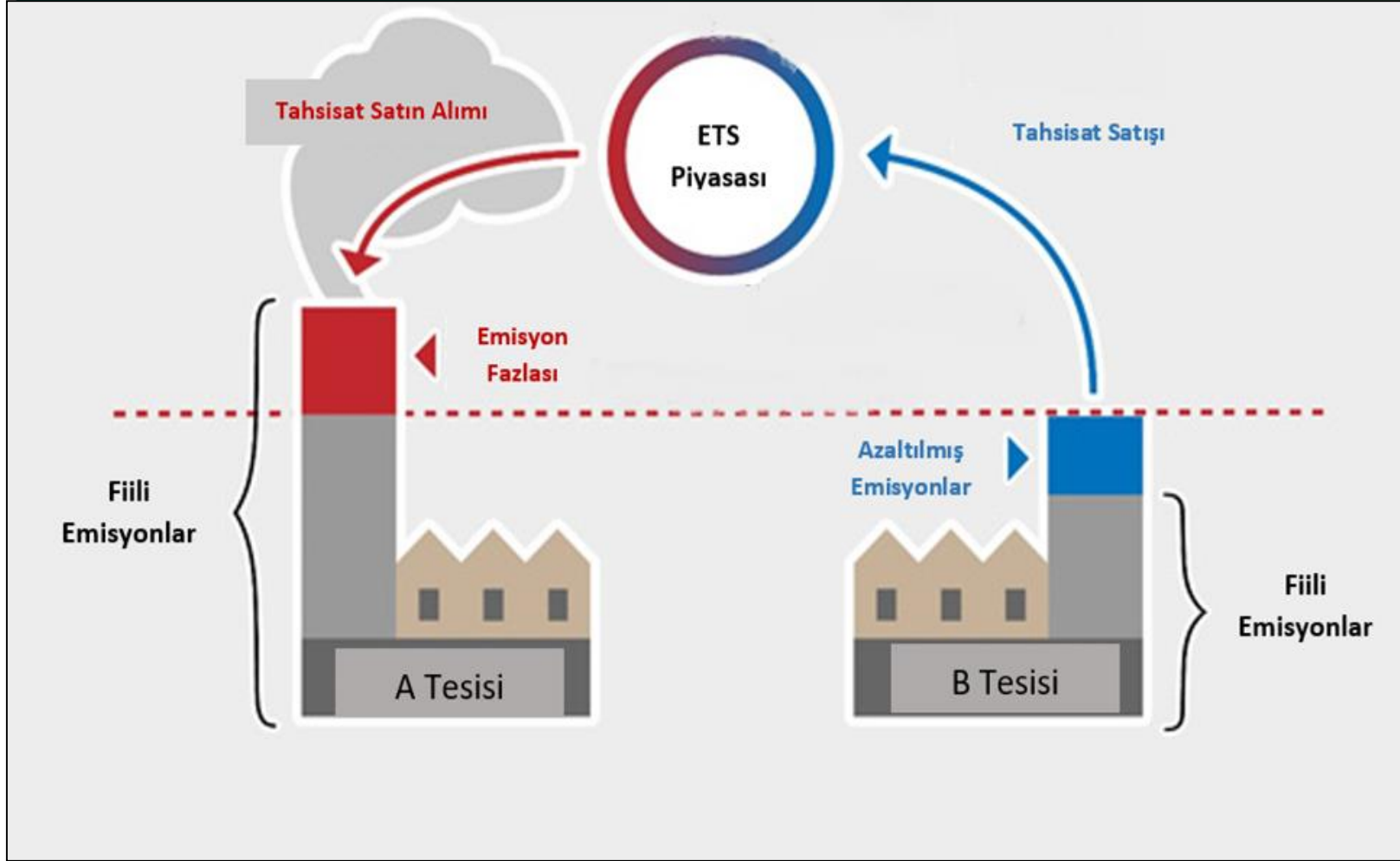

Kaynak: Emissions Trading Worldwide Status Report, 2024.

Emisyon Ticaret Sistemi

A Tesisi
Yüksek Emisyon Azaltım Maliyeti
Azaltım Maliyeti > Tahsisat Fiyatı

B Tesisi
Düşük Emisyon Azaltım Maliyeti
Azaltım Maliyeti < Tahsisat Fiyatı

1.Kapsam belirleme ve emisyonları izleme

2.Emisyon üst limiti belirleme

3.Tahsisatların ücretli / ücretsiz dağıtılması

4. Tahsisatların ticareti

5.Emisyon kadar tahsisatın teslimi

KARBON FİYATLANDIRMA ARAÇLARI KARŞILAŞTIRMASI

Karbon Vergisi	Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)
Sabit Fiyat	Değişken Piyasa Fiyatı
Sayısal Azaltım Hedefi Yok	Sayısal Azaltım Hedefi Var
Piyasa ortamı sağlanmıyor. Dönüşüm yavaş gerçekleşmektedir.	Piyasa ortamı var. Dönüşüm hızlanıyor.
Gelirler vergi mevzuatı çerçevesinde aktarılmaktadır. Devlet tarafından toplanan gelirin aktarılacağı alanlar belirlenmelidir.	ETS kapsamında parasal akış firmalar arasında sağlanmaktadır, Devletin yükü azalmaktadır. Düşük emisyonlu teknolojiler piyasa tarafından fonlanmaktadır.
Diğer vergi sistemleri ile bağlantı kurma ihtimali yoktur.	ETS'lerin kendi aralarında bağlantı kurma ve ticareti kolaylaştırma imkanı bulunmaktadır.
Karbon vergisi için detaylı veri toplamaya gerek yoktur. Genelde yakıt tedarikçilerine uygulanmaktadır.	ETS'ler ülkelerin veri toplama, raporlama, analiz ve dijital altyapısının kuvvetli olmalıdır. Genellikle tesislere uygulanır.

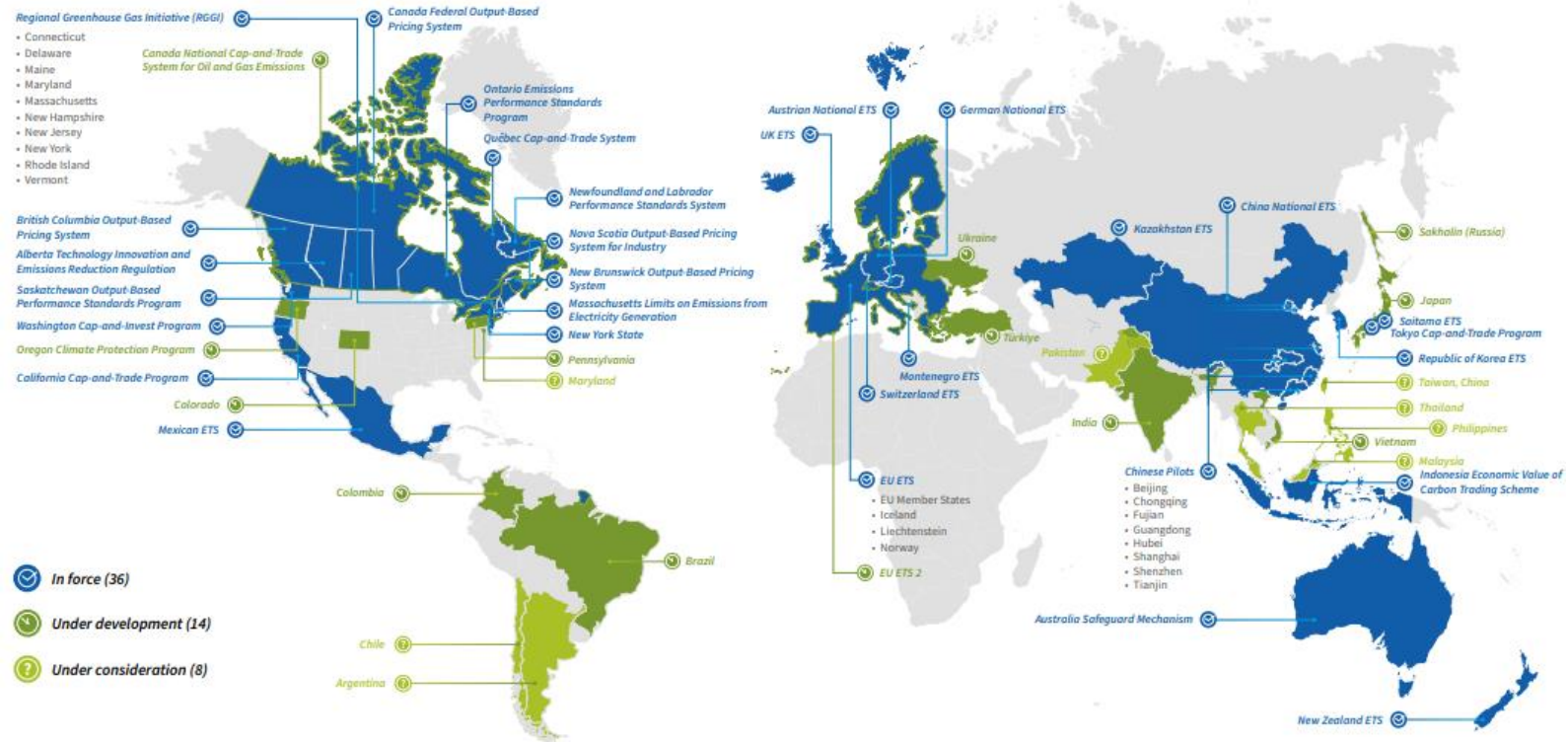

Dünya'da Emisyon Ticaret Sistemi

Faal 36 ETS uygulaması

Kapsam: Küresel Emisyonların 18%'si

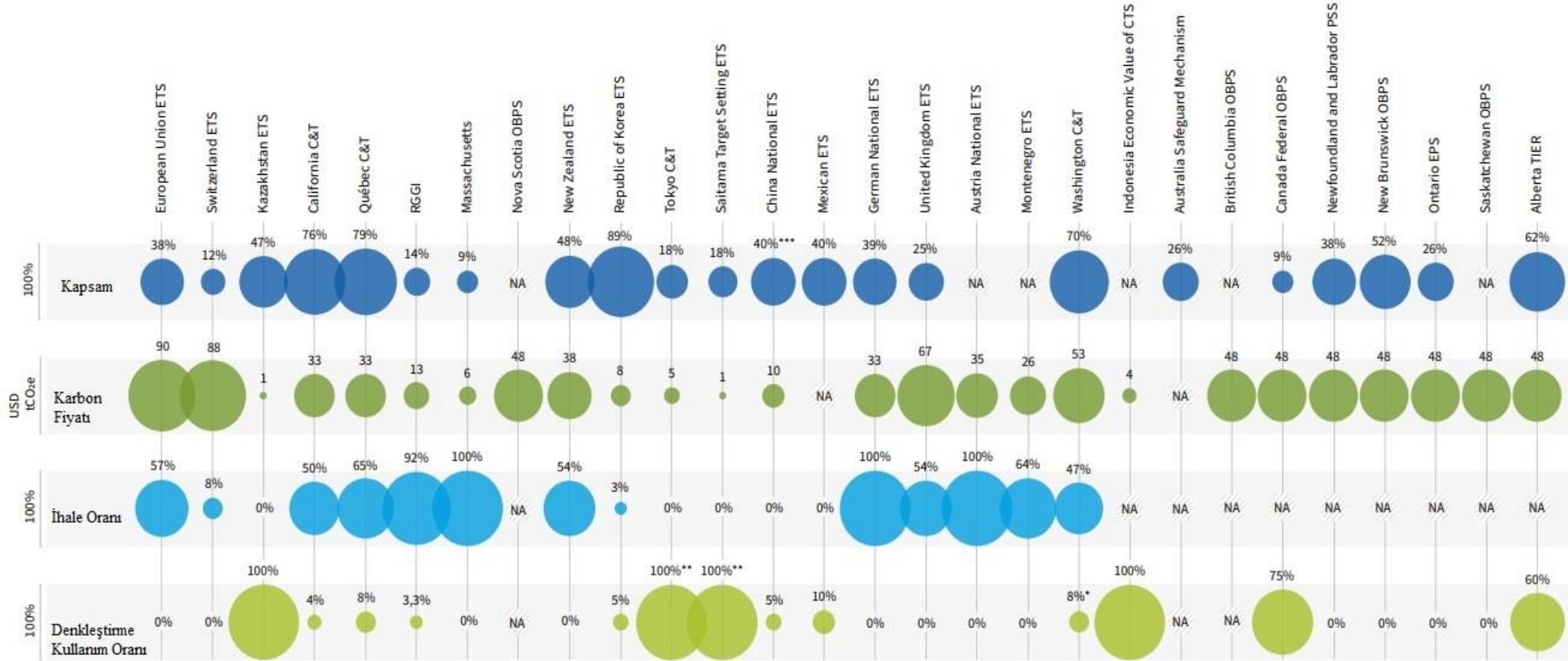
Oluşan gelir: 74 milyar ABD Doları (2023)

Küresel Boyutta ETS Uygulama Örnekleri

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Kurgulanan Ulusal Emisyon Ticaret Sisteminin Özellikleri

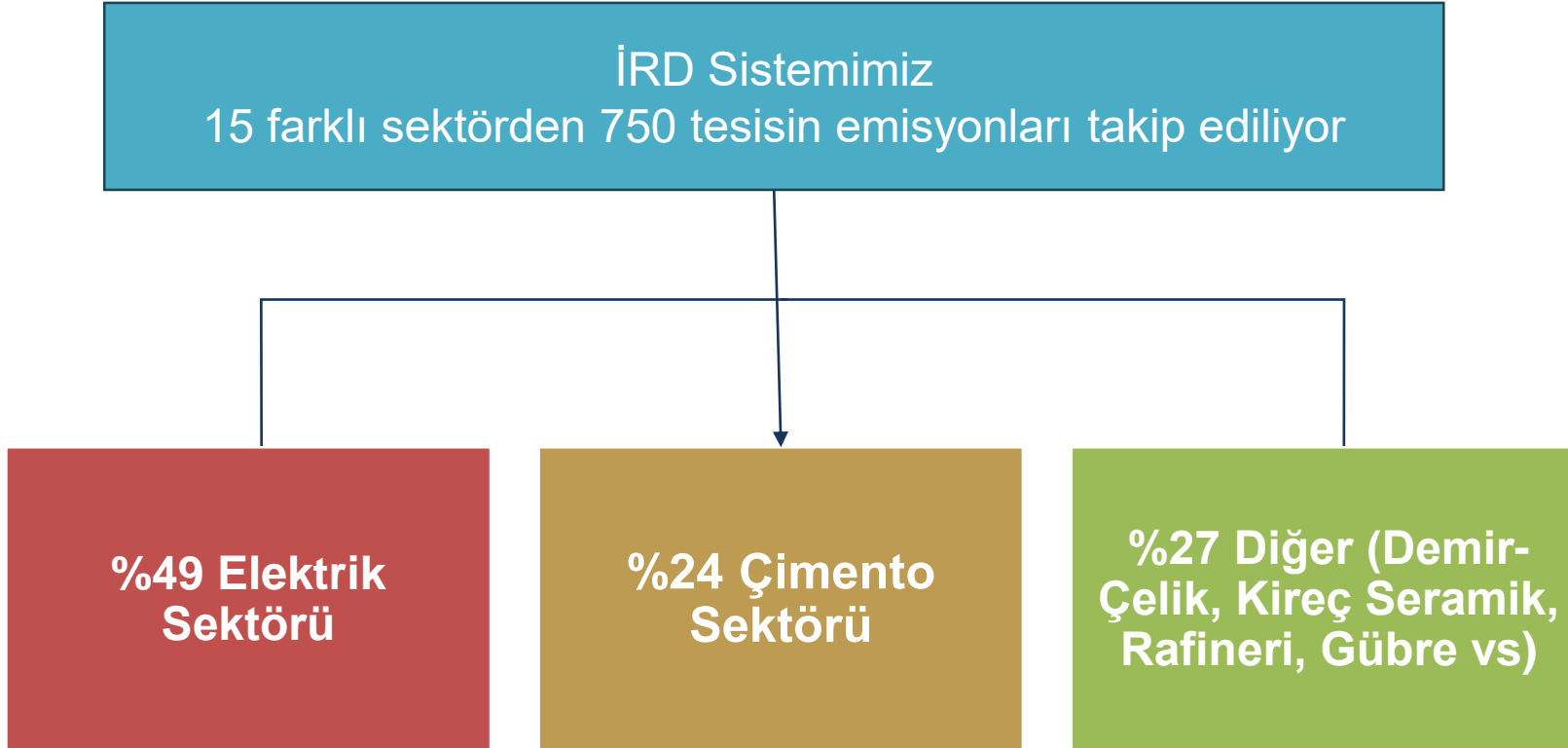

ULUSAL EMİSYON TİCARET SİSTEMİ

AMAÇ-1: 2053 Net Sıfır Emisyon Hedefine Ulaşmak

AMAÇ-2: Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasına Uyum Sağlamak

İzleme Raporlama Doğrulama (İRD) Sistemi

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamına giren tesisler tarafından Bakanlığımıza doğrulanmış sera gazı emisyon raporları sunulmaktadır.

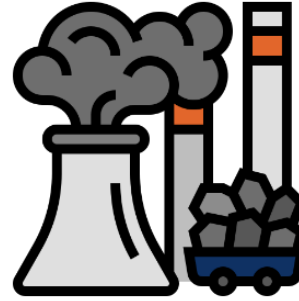
Raporlar **TÜRK-AK** tarafından akredite edilmiş Doğrulayıcı Kuruluşlar tarafından doğrulanmaktadır - **ISO 17029**

Türkiye sera gazı emisyonunun yaklaşık **%50'si**

Emisyon yoğun sektörler (Sanayi ve Elektrik Üretimi)

İzlenen Emisyonlar

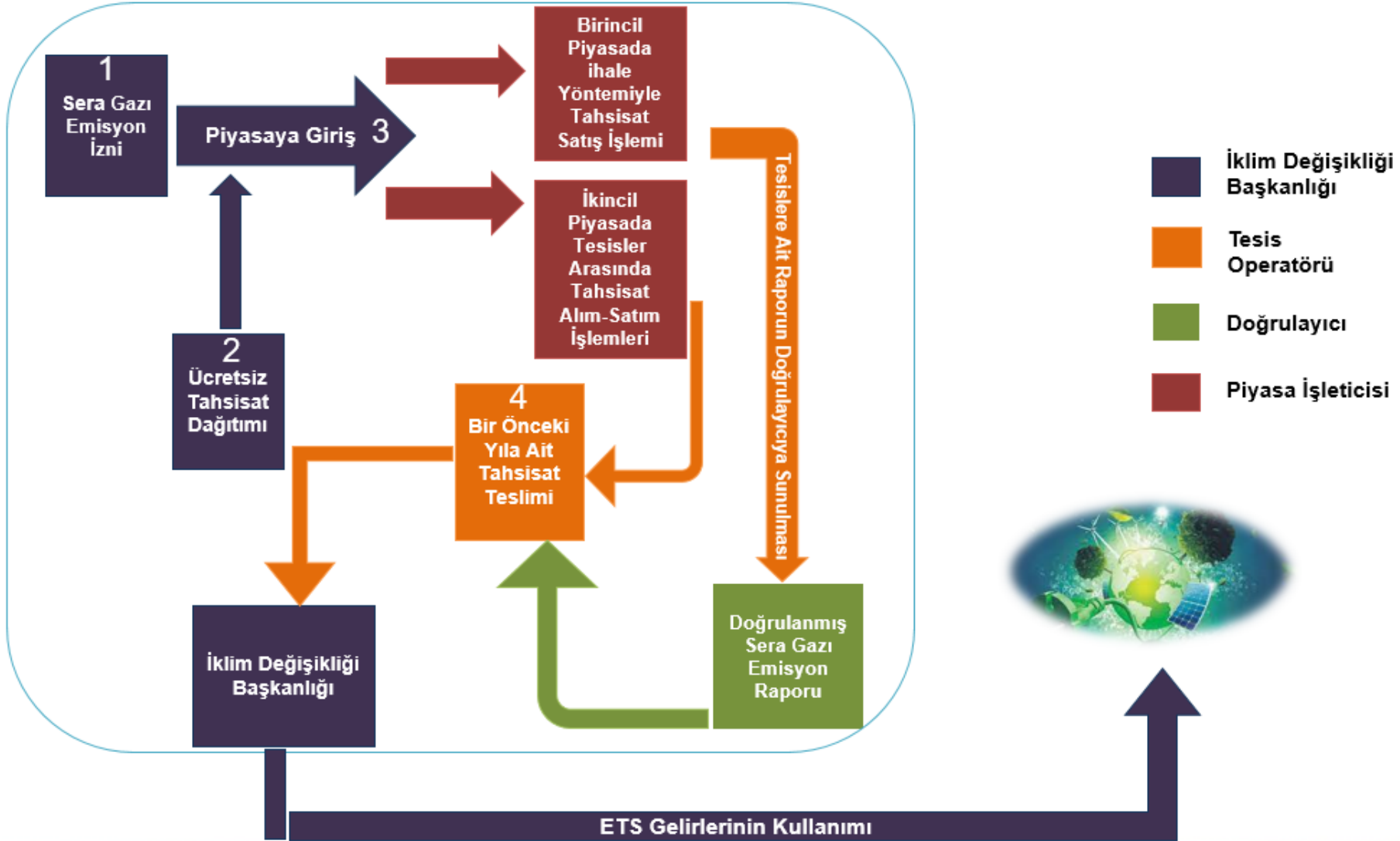
Sabit yakma kaynaklı doğrudan emisyonlar

Endüstriyel süreçlerden kaynaklanan proses emisyonları

Planlanan Uygulama Takvimi

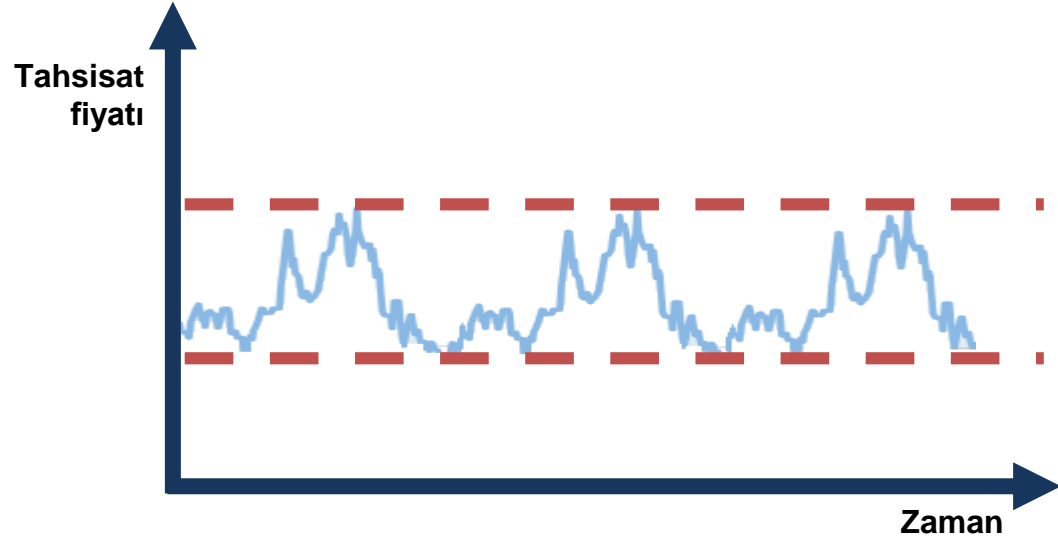

Emisyon Ticaret Sisteminde İstikrar ve Esneklik Mekanizmaları

İstikrar mekanizmaları ile aşırı fiyat dalgalanmaları engellenir.

Esneklik mekanizmaları ile sistem adaptasyonu kolaylaşır, yükümlülükler için alternatifler tesis edilir.

100 ton
emisyon için
100 adet
tahsisat

Yükümlülük

75

20

5

Tahsisat

Denkleştirme

Ödünç Alma

İKLİM KANUNU

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ İLE MÜCADELEDE YASAL ALTYAPI

Tüm Kurumların
Sorumluluklarının
Belirlenmesi

Emisyon Ticaret
Sisteminin
Düzenlenmesi

Net Sıfır Emisyon Hedefi
Kapsamında Azaltım ve
Uyum Hedefleri

Ulusal ETS Kurgusu (Taslak İklim Kanunu)

Karbon Piyasası Kurulu

- Karar almada koordinasyon ve istişare
- Politika bütünlüğünü tesis etme

Ulusal Tahsisat Planı:

- Kamuya açık duyuru
- Şeffaflık ve politika öngörülebilirliği

Pilot Uygulama Dönemi

- Uygulama başlangıcında kolaylık
- Cezalarda indirim

Organize Piyasa Kurgusu

- Birincil ve ikincil piyasa
- Etkin takip ve düzenleme imkanı

Piyasa Katılımcıları

- Yükümlü tesislerle başlangıç
- Kurul kararı ile kapsam genişletme imkanı

Piyasa Gözetimi ve İstikrarı

- Piyasa bozucu eylemler için önemler
- Aşırı fiyat dalgalanmalarını engelleme
- Piyasa istikrar rezervi kurgusu

Esneklik uygulamaları

- Denkleştirme ile yükümlülüklerde kolaylık imkanı
- Kurul kararı ile ilave tedbirler imkanı

Piyasa Uygulama Ortaklığı(PMI) Türkiye Karbon Piyasası Geliştirme Projesi

Emisyon ticaret sistemi tasarım öğelerine ilişkin çerçeve: Emisyon üst sınırı, kapsam, tahsisat dağıtımı vb.

Sürekli ekonomik etki analizi modellemesi: ETS ile oluşacak etkilerin sektörel bazda değerlendirilmesine ve buna göre politika güncellemelerinin yapılması

Sosyo-ekonomik etki çalışmaları: Adil geçiş politikalarına ilişkin altyapı

Kıyas ölçütü çalışmaları: Ürün bazında emisyon yoğunluğuna göre tahsisatlandırma altyapısı

Kayıt sistemi: İhtiyaç duyulacak sistem çalışmaları

İkincil mevzuat: Uygulama usul ve esasları ikincil mevzuatla belirlenecektir

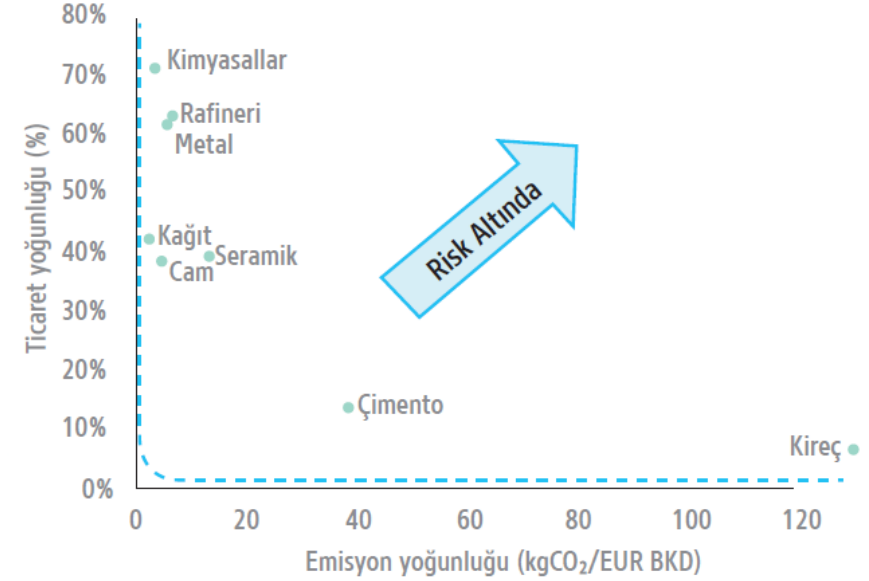
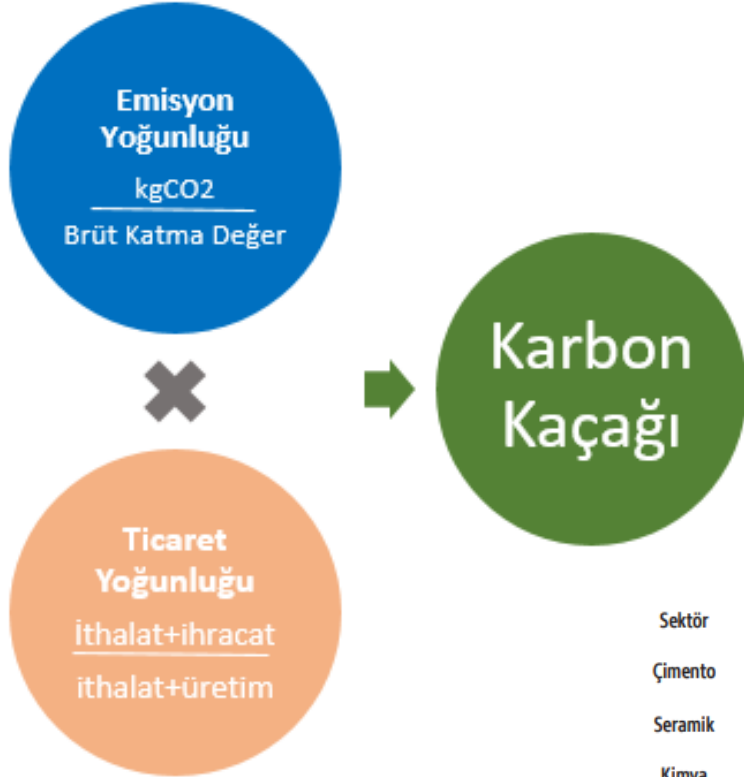

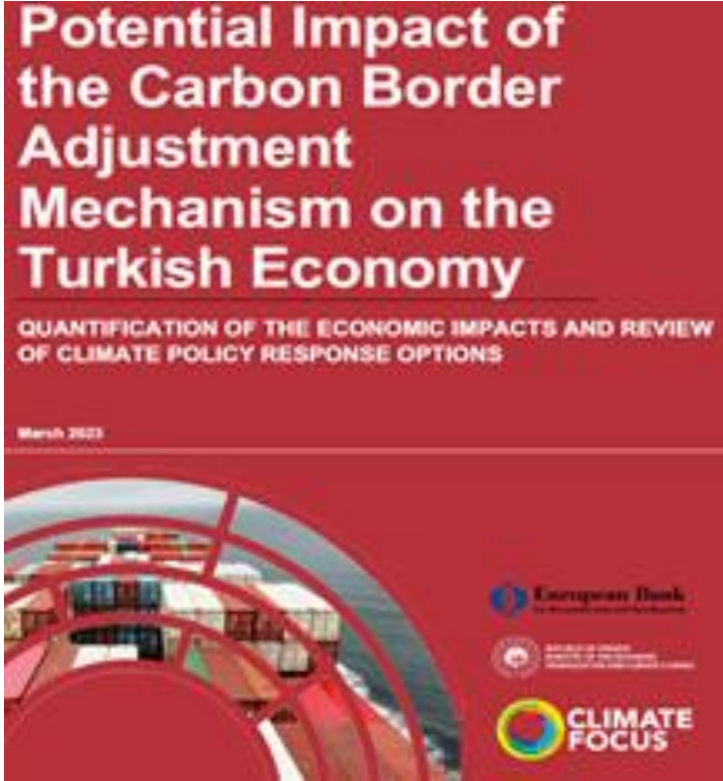
T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

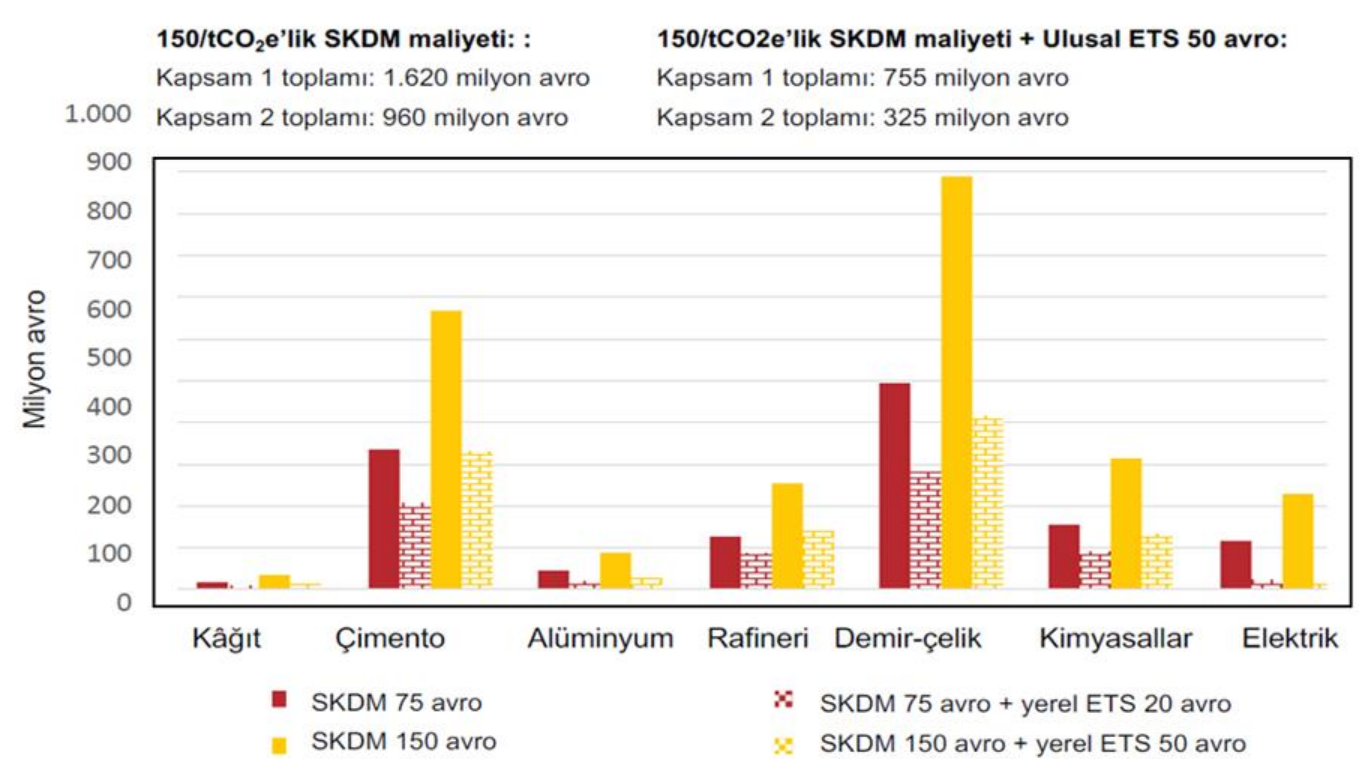
ETS – SKDM İlişkisi

Sektör	Faz III Risk var mı?	Faz IV Risk var mı?	Kaliforniya Risk seviyesi	Değerlendirme Risk var mı?
Çimento	✓	✓	🚫	✓
Seramik	✓	✓	🚫	✓
Kimya	✓	✓	🚫	✓
Cam	✓	✓	🚫	✓
Kireç	✓	✓	🚫	✓
Metal	✓	✓	🚫	✓
Kağıt	✓	✓	🚫	✓
Rafineri	✓	✓	🚫	✓
Elektrik	Farklı yaklaşım benimsenmiştir - kaçak riski azdır			✗

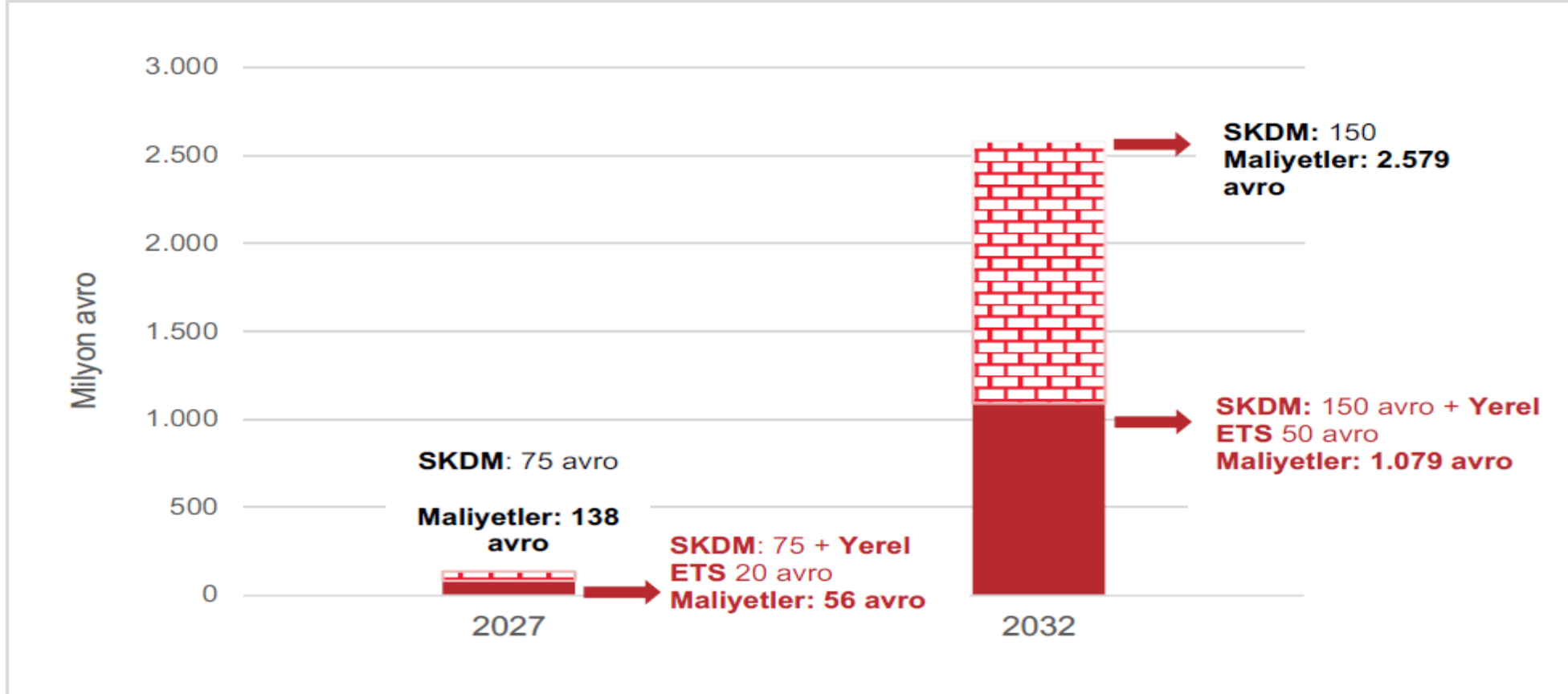
SKDM'den en çok etkilenecek sektörlerin sırasıyla demir-çelik ve çimento olacağı tahmin edilmektedir.

Kapsam 1 emisyonları koyu kırmızı ve sarı ile noktalı çubuklar, SKDM ve ulusal bir ETS'nin uygulandığı senaryoları temsil etmektedir.

SKDM Etki Analizi Çalışması Sonuçları

T.C. ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

**İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
BAŞKANLIĞI**

Teşekkürler..

karbonfiyatlandirma@iklim.gov.tr